

Sygn. akt VI U 334/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2021 r.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Kryńska - Mozolewska

Protokolant: protokolant sądowy Magdalena Adamska

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2021 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania M. K. od decyzji (...) z dnia (...) roku (...) od decyzji z dnia (...) roku (...)

przeciwko (...) w W.

o zasiłek opiekuńczy

zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, iż przyznaje odwołującej M. K. prawo do zasiłku opiekuńczego za okres od 12 marca 2020 roku do 25 marca 2020 roku od 26 marca 2020 roku do 27 marca 2020 roku, od 30 marca 2020 roku do 3 kwietnia 2020 roku, od 6 kwietnia 2020 roku do 10 kwietnia 2020 roku, od 14 kwietnia 2020 roku do 17 kwietnia 2020 roku, od 20 kwietnia 2020 roku do 24 kwietnia 2020 roku, od 27 kwietnia 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku, od 4 maja 2020 roku do 8 maja 2020 roku.

Sygn. akt VI U 334/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) roku znak: (...) (...) (...) w W. odmówił M. K. prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 12 marca 2020 roku do 25 marca 2020 roku. W uzasadnieniu podał, że nie podlegała ona ubezpieczeniu chorobowemu w okresie, kiedy powstała niemożność pracy z powodu sprawowania opieki nad dzieckiem.

(decyzja z dnia 18 czerwca 2020 roku – a.r.)

Decyzją z dnia (...) roku znak: (...) (...) (...) w W. odmówił M. K. prawa o zasiłku opiekuńczego za okresy: od 26 marca 2020 roku do 27 marca 2020 roku, od 30 marca 2020 roku do 3 kwietnia 2020 roku, od 6 kwietnia 2020 roku do 10 kwietnia 2020 roku, od 14 kwietnia 2020 roku do 17 kwietnia 2020 roku, od 20 kwietnia 2020 roku do 24 kwietnia 2020 roku, od 27 kwietnia 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku, od 4 maja 2020 roku do 8 maja 2020 roku. Powołał się na tożsamą argumentację jak w decyzji z dnia 18 czerwca 2020 roku.

(decyzja z dnia 6 lipca 2020 roku – a.r.)

M. K. złożyła odwołania od obu decyzji wnioskując o ich zmianę i przyznanie prawa do zasiłku opiekuńczego za wszystkie okresy. W uzasadnieniu odwołania podała, że z dniem 15 stycznia 2020 roku została skutecznie zgłoszona do ubezpieczeń społecznych, w tym chorobowego od 1 stycznia 2020 roku. W dniu 10 lutego 2020 roku opłaciła składkę w należnej wysokości. Natomiast za luty 2020 roku opłaciła składkę w dniu 10 marca 2020 roku pomniejszoną o okres od 7 do 14 lutego 2020 roku, kiedy przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z opieką nad córką z powodu jej choroby.

(odwołania – k. 1-1v i k. 1-1v a.s. VI U 333/20)

Organ rentowy wniósł o oddalenie obu odwołań. W uzasadnieniu wskazał, że odwołująca się zapłaciła składkę za luty 2020 roku w zaniżonej wysokości, wobec czego od 1 lutego 2020 roku nie podlegała już do ubezpieczeń społecznych, w tym ubezpieczenia chorobowego, jako dobrowolnego.

(odpowiedź na odwołanie – k. 7-7v a.s. VI U 333/20)

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołująca jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Z tego tytułu sama oblicza składki na ubezpieczenia społeczne, składa deklaracje rozliczeniowe oraz opłaca za siebie składki na ubezpieczenia społeczne.

W dniu 15 stycznia 2020 roku odwołująca wysłała do ZUS elektronicznie druk (...), zgłaszając się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od 1 stycznia 2020 roku.

((...) – k. 2-2v; potwierdzenie nadania – k. 3)

Odwołująca była niezdolna do pracy od 7 do 14 lutego 2020 roku (8 dni).

Odwołująca za styczeń 2020 roku opłaciła składkę na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w pełnej wysokości w kwocie 609,14 zł.

Za luty 2020 roku odwołująca opłaciła składkę na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w wysokości 541,05 zł. Odwołująca dokonała pomniejszenia należnej składki o okres od 7 do 14 lutego 2020 roku tj; okres, kiedy sprawowała opiekę nad córką z powodu jej choroby.

Składka opłacona za luty 2020 roku w kwocie 541,05 zł została opłacona w prawidłowej wysokości przy przyjęciu jej obniżenia o dni od 7 do 14 lutego 2020 roku.

(potwierdzenie przelewu – k. 4-5; (...) k. 18)

W dniach od 12 marca 2020 roku do 25 marca 2020 roku, od 26 marca 2020 roku do 27 marca 2020 roku, od 30 marca 2020 roku do 3 kwietnia 2020 roku, od 6 kwietnia 2020 roku do 10 kwietnia 2020 roku, od 14 kwietnia 2020 roku do 17 kwietnia 2020 roku, od 20 kwietnia 2020 roku do 24 kwietnia 2020 roku, od 27 kwietnia 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku, od 4 maja 2020 roku do 8 maja 2020 roku odwołująca się sprawowała opiekę nad dziećmi – E. i H. K. z powodu zamknięcia przedszkola i zerówki z powodu COVID-19. Drugi rodzic nie sprawował opieki nad dziećmi.

Odwołująca wystąpiła z wnioskami o zasiłek opiekuńczy w dniu 25 marca 2020 roku oraz 4 kwietnia 2020 roku.

(wnioski (...)58 - a.r.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy przedłożonych przez odwołującą. Autentyczność dokumentów nie była kwestionowana przez organ rentowy. Wobec ustalonego stanu faktycznego Sąd przeszedł do oceny stanowiska organu rentowego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie było odwołanie od dwóch decyzji organu rentowego odmawiających prawa do zasiłku opiekuńczego z powodu ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z powodu opłacenia składki w zaniżonej wysokości.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 lit a ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2017.1368 j.t. ze zm.; dalej jako: ustawa zasiłkowa) zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu zwolnionemu od wykonywania pracy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem w wieku do ukończenia 8 lat w przypadku nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, klubu dziecięcego, przedszkola lub szkoły, do których dziecko uczęszcza, a także w przypadku choroby niani, z którą rodzice mają zawartą umowę uaktywniającą, o której mowa w art. 50 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75), lub dziennego opiekuna sprawujących opiekę nad dzieckiem.

Bezsporne jest, że córki odwołującej nie ukończyły 8 lat (E. urodzona (...), a H. (...) roku). W okresach od 12 marca 2020 roku do 25 marca 2020 roku, od 26 marca 2020 roku do 27 marca 2020 roku, od 30 marca 2020 roku do 3 kwietnia 2020 roku, od 6 kwietnia 2020 roku do 10 kwietnia 2020 roku, od 14 kwietnia 2020 roku do 17 kwietnia 2020 roku, od 20 kwietnia 2020 roku do 24 kwietnia 2020 roku, od 27 kwietnia 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku, od 4 maja 2020 roku do 8 maja 2020 roku z powodu ogłoszonego stanu epidemii COVID-19 doszło do zamknięcia przedszkoli i żłobków. Wobec czego odwołująca się, jako matka dziewczynek, sprawowała nad nimi opiekę w okresie kiedy placówki, do których uczęszczały były zamknięte.

Zasiłek opiekuńczy przysługuje ubezpieczonemu w przypadku powstania niemożności świadczenia pracy w okresie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu (obowiązkowemu lub dobrowolnemu) (art. 1 ust. 1 z zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy zasiłkowej). Odwołująca miała prawo ubiegać się o zasiłek opiekuńczy z tytułu sprawowanej opieki nad córkami w okresach, o których mowa wyżej, gdyż nie wykonywała pracy w związku ze sprawowaną opieką. Ponadto nie było innej osoby pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym, która mogłaby zapewnić opiekę córkom odwołującej. Powyższe okoliczności nie były kwestionowane przez organ rentowy w toku postępowania.

W toku postępowania niekwestionowany był również fakt, że odwołująca od 7 do 14 lutego 2020 roku była niezdolna do pracy z powodu choroby.

Organ rentowy w zaskarżonych decyzjach, jako podstawę odmowy prawa do zasiłku opiekuńczego przyjął, że odwołująca nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 lutego 2020 roku. Bezsporne jest, że do 31 stycznia 2020 roku odwołująca podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, w sposób terminowy i we właściwej wysokości opłacała składki. Za styczeń odwołująca opłaciła składkę w terminie i we właściwej wysokości.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2016.963 j.t ze zm; dalej, jako: ustawa systemowa) dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje: od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a. Wobec tego warunkiem podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w przypadku odwołującego jest opłacanie składki we właściwej wysokości i w terminie.

Kwestią sporną było to czy odwołująca za miesiąc luty 2020 powinna zapłacić składkę za cały miesiąc w kwocie 609,14 zł pomniejszając ją o dni, za które była uprawniona do zasiłku chorobowego, czy też była zobowiązana przy naliczeniu składki za luty 2020 nie uwzględniać okresu od 7 do 14 lutego 2020 roku. Niekwestionowana przez organ rentowy była okoliczność, że za luty 2020 roku przy pomniejszeniu za 8 dni (od 7 do 14 lutego 2020 roku) składka wyniosłaby 541,05 złotych. Taką właśnie składkę odwołująca opłaciła w dniu 10 marca 2020 r za miesiąc luty 2020 roku (do 10-ego dnia następnego miesiąca).

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy zasiłkowej prawo do zasiłków określonych w ustawie i ich wysokość ustalają oraz zasiłki te wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym. Natomiast zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy zasiłkowej płatnicy składek, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 1, wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład

Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień. Zasiłki te wypłaca się nie później jednak niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłków.

M. K. jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, wobec czego płatnikiem zasiłku opiekuńczego jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Odwołująca, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą zobowiązana jest do przesyłania deklaracji rozliczeniowych, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacania za siebie składki za dany miesiąc (art. 47 ust. 1 ustawy systemowej).

Zgodnie z art. 18 ust. 9 i 10 ustawy systemowej za miesiąc, w którym nastąpiło odpowiednio objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu. Zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku. Biorąc pod uwagę powyższe przepisy odwołująca M. K., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą była uprawniona do samoobliczania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, złożenia deklaracji rozliczeniowej i dokonywania opłat tych składek.

Organ rentowy zarzucił, odwołującej że w sposób niewłaściwy zadeklarowała podstawę wymiaru składek za miesiąc luty 2020 roku. Wskazał, że odwołująca nie była uprawniona do pomniejszenia podstawy wymiaru składek na dany miesiąc za odpowiednie okresy niemożności wykonywania pracy, za które nie został jej wypłacony zasiłek, w tym przypadku zasiłek chorobowy. W ocenie Sądu taki pogląd jest błędny. Jak wynika z literalnego brzmienia przepisu ubezpieczony, który jest osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą ma prawo do pomniejszenia podstawy wymiaru składek o okresy, za które spełnia warunki do przyznania zasiłku. W żadnym punkcie tego przepisu nie ma zapisu, że osoba ubezpieczona nie może dokonać pomniejszenia podstawy wymiaru zasiłku. W ocenie sądu istotny jest fakt spełniania warunków do przyznania zasiłku, niezależnie od tego czy został wypłacony odwołującej czy nie. Praktyka, na którą powoływał się organ rentowy odnośnie możliwości pomniejszenia składki dopiero po wypłaceniu zasiłku nie ma oparcia w prawie. Jest to pogląd organu rentowego, który nie został poparty przepisami prawa. Natomiast z przepisów przywołanych wyżej wynika, że warunkiem możliwości pomniejszenia podstawy wymiaru składek jest spełnianie warunku przyznania prawa do zasiłku, a nie kwestia wypłaty zasiłku.

W niniejszej sprawie odwołująca spełniała przesłanki do przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 7 do 14 lutego 2020 roku, co było niekwestionowane przez ZUS. Odwołująca wykazała, że za ten okres była niezdolna do pracy, przedłożyła na tę okoliczność zwolnienie lekarskie (...). Organ rentowy nie kwestionował zasadności tego zwolnienia lekarskiego ani rachunkowego sposobu wyliczenia składki. Tym samym skoro, odwołująca się była niezdolna do pracy to spełniała warunki do przyznania zasiłku.

Reasumując powyższe rozważania – odwołująca, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w sposób prawidłowy dokonała obliczenia podstawy wymiaru składek i w odpowiedniej wysokości i w terminie opłaciła składki (w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe) za miesiąc luty 2020 roku. W tej sytuacji, będąc ubezpieczonym odwołująca miała prawo do zasiłku opiekuńczego za okresy od 12 marca 2020 roku do 25 marca 2020 roku od 26 marca 2020 roku do 27 marca 2020 roku, od 30 marca 2020 roku do 3 kwietnia 2020 roku, od 6 kwietnia 2020 roku do 10 kwietnia 2020 roku, od 14 kwietnia 2020 roku do 17 kwietnia 2020 roku, od 20 kwietnia 2020 roku do 24 kwietnia 2020 roku, od 27 kwietnia 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku, od 4 maja 2020 roku do 8 maja 2020 roku.

Wobec powyższego Sąd na podstawie 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzeczono jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. (...)